

ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

ΕΙΔΑΜΕ

ΚΑΙ

ΠΑΘΑΜΕ

ΓΙΑ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΘΗΜΑΤΑ,
ΠΑΘΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΣΧΕΔΙΟ

Εΐδαμε και πάθαμε

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Εΐδαμε και πάθαμε», μια φράση που αναφέρεται πάντα στο παρελθόν. Το πάθος, η παθήματα είναι η αίτια που τα **παθήματα γίνονται μαθήματα** και ο **παθός μαθός**. Μερικές φράσεις όμως είναι παράξενες και δυσεξήγητες αν και λέγονται συχνά. Απόπειρες έρευνας παρατίθενται σε αυτό το δημοσίευμα.

Η παρούσα δημοσίευση έρχεται ως συμπλήρωμα άλλης με τίτλο «[ΜΠΕΛΑΣ](#)», της οποίας η ανάγνωση συνιστάται εκθύμως.

ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

(κατά αλφαβητική σειρά)

Βάσανα

Βλ.λ. στα ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ το λήμμα [βάσανα](#)

Έξις

Καημοί

Κολούμπρα

Δες το σχετικό δημοσίευμα [Η ΚΟΛΟΥΜΠΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ](#)

Μπελάς

Δες το σχετικό δημοσίευμα [ΜΠΕΛΑΣ](#)

Παθήματα

Πάθηση

Πάθος

Συναίσθημα, τάση ή επιθυμία που κυριαρχεί πάνω στη συνείδησή μας με έναν τρόπο συνεχή και τόσο έντονο, ώστε να μην ελέγχεται από την κρίση μας και να καθορίζει τη γενική συμπεριφορά μας. Αγγλικό & Γαλλικό passion

Θερμή συναισθηματική εκδήλωση· υπέρμετρος ενθουσιασμός, συναισθηματικότητα:

σειρά ψυχικών και σωματικών ταλαιπωριών, βασάνων, περιπετειών

Παιδέματα

Παιδεύω

- I. τρέφω ή ανατρέφω παιδί, κυρίως, αντίθ. προς το *τρέφω*,
- II. εκπαιδεύω, διδάσκω, μορφώνω, διδάσκω κάτι σε κάποιον
- III. Παθ. με αιτ. πράγμ., διδάσκομαι ένα πράγμα, , *ὁ πεπαιδευμένος*, άνθρωπος εγγράμματος, αντίθ. προς *ἀπαιδευτος* ή *ιδιώτης*.
- IV. Μέσο, διδάσκω κάποιον, τον προκαλώ να διδαχθεί,
- V. Τιμωρώ, επιβάλλω πειθαρχία, τιμωρώ με ξυλοδαρμό, κολάζω, σε Κ.Δ.

ὄν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὄν παραδέχεται.
Προς Εβραίους 12:6

δραξασθε παιδειας μηποτε οργισθη κυριος και απολεισθε εξ οδου δικαιας οταν εκκαυθη εν ταχει ο θυμος αυτου μακαριοι παντες οι πεποιθοτες επ' αυτω
Ψαλμοί 2:12

Περνώ

Πίκρες

Πλάκωμα

Πλάκωση

Τραβήγματα

τράβαλα ή ντράβαλα

Τραβώ

βλ. λ. τραβώ

Τραμπάκουλο

βλ. λ. ΤΡΑΜΠΑΚΟΥΛΟ

ΦΡΑΣΕΙΣ

περνάει από το χέρι μου

το αν θα γίνει κάτι ή όχι εξαρτάται από κάποιον που διαθέτει την εξουσία, την δυνατότητα, την δικαιοδοσία να το κάνει (συνήθως εξυπηρέτηση, ρουσφέτι).

βρήκα το διάβολο μου

Δες το υπογλώσσιο [Θεοί και Δαίμονες](#)

για να περνά η ώρα,

χωρίς σοβαρό σκοπό, για εκτόνωση ή ψυχαγωγία, ώστε να μην πλήττει κανείς ·

δεν θα χαλάσω την ζαχαρένια μου

δεν θα στενοχωρηθώ, δεν θα αλλάξει η ψυχική μου διάθεση.

δεν περνά η μπογιά της

Δεν έχει πέραση, εμπορευσιμότητα, το μακιγιάζ της, η ηλικία της δεν μπορεί να κρυφτεί με φκιασίδα. Γενικώς δεν μπορεί να εξαπατήσει.

είδα κι' έπαθα

έπαθα κολούμπρα

έπαθα τραμπάκουλο

βλ. λήμμα τραμπάκουλο

εγινε ο παθός μαθός

λαϊκή εκφραση αντι του ο παθών εγινε και μαθών , δηλ. διδαχθηκε από τα παθηματά του.

μη με πιλατεύεις

πιλατεύω (κατά το δασκαλεύω, βασιλεύω) : δρω όπως ο Πόντιος Πιλάτος που βασάνισε τον Ιησού.

μου περνά απ' το νου.

Σκέφτομαι ·

μου περνά η ιδέα,

φαντάζομαι, υποθέτω ·

μου περνά ή περνά το δικό μου

πετυχαίνω αυτό που θέλω, γίνεται αυτό που επιδιώκω ·

μου περνάει (κάτι),

παρέρχεται, απέρχεται, παύει να με ενοχλεί ή να με απασχολεί ·

αποθεραπεύτηκα: πχ άρπαξα μια γρίπη караμπινάτη και **είδα κι έπαθα** μέχρι να μου περάσει. Αλλά και έπαθα κάποια νόσο: πχ **πέρασα** τη γρίπη στο πόδι.

Για κάποια νοσο ή παθαση που ιαθηκε, θεραπευτηκε, περασε στην ιατρικη ορολογια χρησιμοποιει-ται το αρχαίο ελληνικό ρήμα αποδιδρασκω . πχ. «αποδραμούσα αιμορραγία»

Μου περασε ο θυμος: καταλάγιασε, παρηλθε, ηρεμησα, το ξεχασα.

μπήκα σε μπελάδες

ενεπλακην , μπλέχτηκα. Πβλ. Μπλέξιμο< εμπλέκω: επιπλοκή, μπέρδεμα. Βλ. δημοσίευμα ΜΠΕΛΑΣ.

ο έρωτας περνάει από το στομάχι (παρ.),

η καλή μαγείρισσα κερδίζει ερωτικά έναν άντρα ή κρατά κοντά της το σύζυγό της .

περνάω ντούκου ή περνάω στο ντούκου,

αποσιωπώ κάτι. Χαρτοπαικτικός Όρος.

περνώ (κάποιον) από μαχαίρι ή λεπίδι,

σφάζω, εξοντώνω κάποιον. Λόγιο: δια στόματος μαχαίρας.

περνώ μπροστά

προηγούμαι

τι το πέρασες εδώ;

τι φαντάστηκες ότι είναι εδώ;

Για ποιον με πέρασες

Ως τινα με εξέλαβες;

πχ. για αμερικανικια μας περασες; δηλαδη νομιζεις πως ειμαστε ανοητοι όπως οι νεαροι ναυτες του 6^{ου} στολου που γινοντουσαν αντικειμενο εκμετάλλευσης από επιτήδειους και επιτήδειες του Πειραια.

το πέρασε ένα χέρι

κυριολεκτικά σημαίνει μια επίστρωση, πέρασμα το πινέλου πάνω από μια επιφάνεια για την βαφή της. Μεταφορικως επί προσώπου σημαίνει τον δαρμό, μαστίγωση. Εννοείται ένα χέρι ξύλο.

Το τι πέρασα είναι άλλο πράγμα

Αντιμετώπισα δυσκολίες, μπελάδες, προβλήματα, βάσανα, καημούς.

τον πέρασα γεννες δεκατέσσαρες

Από την βίβλο γενέσεως του ευαγγελίου. Όπου παρατίθεται όλη η γενεαλογία του Ιησού. Πβλ. Του γόμησε το σόι.

του πέρασα ή του έβαλα γυαλιά

τον ξεπέρασα ή τον εξαπάτησα .

τράβηξα του Χριστού τα πάθη

αναφέρεται στα βασανιστήρια του Χριστού. Τα πάθη των ανθρώπων εν ονόματι του Χριστιανισμού είναι απείρως εντονότερα. Όμως ο Ιησούς ήταν διάσημος και τα πάθη του ενέπνευσαν γλύπτες, ζωγράφους, σκηνοθέτες κλπ.

Αλλα παθη (συνοπτικός ενδεικτικός πίνακας)

- Ανθρώπινα / ταπεινά / ευγενή πάθη.
- Τα πάθη, ακόμα και τα ευγενή, καταδυναστεύουν τον άνθρωπο.
- Το πάθος της ζήλιας / της εκδίκησης / της φιλαργυρίας / της χαρτοπαιξίας / του κρασιού.

- Παροδικό / έμμοно / φλογερό / αχαλίνωτο / βίαιο / παράφορο / τυφλό πάθος.
- Θρησκευτικό / ερωτικό **πάθος** .
- Πολιτικό πάθος

*Η όξυνση των πολιτικών **παθών** μπορεί να αποβεί μοιραία για τη χάραξη εθνικής πολιτικής.*

ΦΡΑΣΕΙΣ

Κυριεύομαι / καταλαμβάνομαι από το πάθος .

Χωρίς φόβο και πάθος.

Ετσι ορκίζεται ο μαρτυρας. Εδώ το πάθος είναι η εμπάθεια, η προκάταληψη. Στην εγγραφή φρασεολογία του στρατού ο μαρτυρας δηλώνει ότι «τον κατηγορούμενον γνωρίζει απλώς και ουδεμιαν φιλιαν, συγγενεια ή εχθραν εχει μετ' αυτού»

*Τους είχε τυφλώσει το μίσος τους και το **πάθος** τους για εκδίκηση.*

*Δούλος του **πάθους** του.*

*Την αγαπούσε με **πάθος** .*

*Αγωνίστηκε με **πάθος** .*

*Μιλά / τραγουδά με **πάθος** .*

*Έχω **πάθος** με το ποδόσφαιρο / με τη μουσική / με την ποίηση.*

*Η πολιτική είναι το **πάθος** του.*

*Ποίημα γραμμένο με **πάθος**.*

*Σελίδες γεμάτες **πάθος**. Πίνακας ζωγραφικής που εκπέμπει **πάθος**.*

*Η Εβδομάδα των **Παθών**, η Μεγάλη Εβδομάδα. (έκφρ.)*

*τραβώ του Χριστού τα **πάθη** .*

*τραβώ του λιναριού τα **πάθη***

*των **παθών** μου τον τάραχο.*

Πάθη φθόγγων / συμφώνων / φωνηέντων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

- [ταύρος \(τραβώ!\)](#)
- [ΣΤΑΥΡΩΝΩ](#)
- [Πλάκωμα](#)
- [Τραμπάκουλο](#)
- [βρήκε τον διάβολό του](#)
- [κολούμπρα](#)
- [χαλώ](#)